

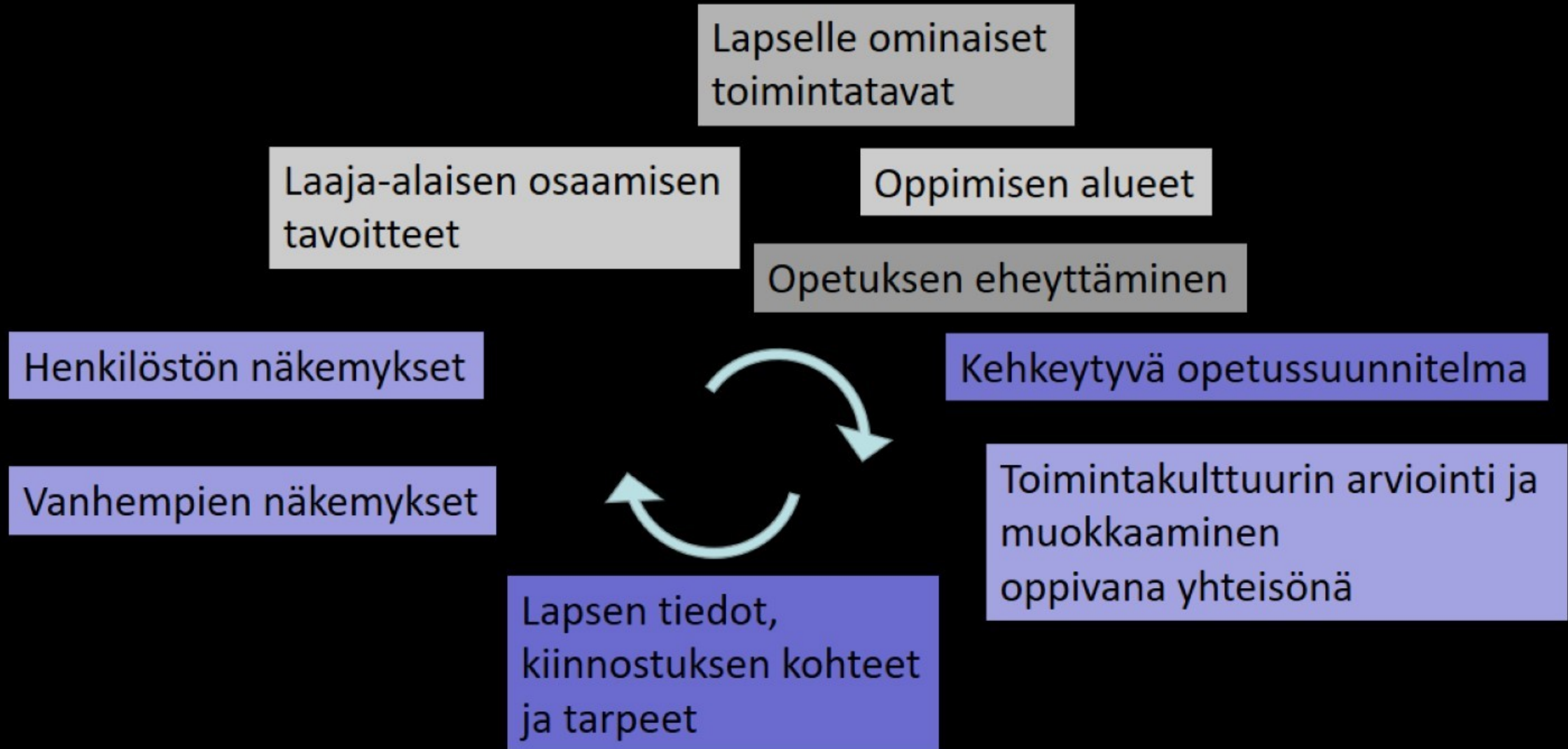
Pedagoginen dokumentointi

varhaiskasvatuksen suunnittelun, arvioinnin ja kehittämisen välineenä

KT, LTO Kati Rintakorpi
Koulutuspalvelu Illusia Oy
fecec.fi

Pedagoginen dokumentointi toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja toteuttamisessa

KATSE

Kuka
Mitä
Miksi
Miten

➤ Dokumentointi on
havaintojen, kysymysten, näkemysten ja tapahtumien tallentamista.

HEIJASTUS

Dokumentointi tuo näkyviin viipaleen jostakin, mutta ei kerro kaikkea.

> Dokumentti on väline, joka tallettaa, tekee näkyväksi ja kuljettaa tietoa, tunteita ja näkemyksiä.

TULKINTA

> Dokumentoinnista tulee
pedagogista dokumentointia,
kun dokumentteja tulkitaan tarkoituksena
suunnitella ja kehittää varhaiskasvatusta.

Dokumenttien totuus asuu
monien tulkintojen rikkaudessa,
jotka yhdessä luovat
merkityksiä asioille.

LAPSI, VANHEMMAT, VAKAHENKILÖSTÖ

TOIMINTA

Muovaako
pedagogisen dokumentoinnin prosessi
varhaiskasvatuksen maastoa?

Muutetaanko ja kehitetäänkö
toimintakulttuuria, ympäristöä,
sisältöjä, menetelmiä,
aikatauluja ja tavoitteita
pedagogisen dokumentoinnin
prosessin myötä?

Mitä se tarkoittaa käytännön työn
kannalta?

OSALLISUUS

Minua
kuunnellaan

Mielipiteilläni
on merkitystä

Osallistun
päättöksen-
tekoon

Vaikutan
siihen
mitä tapahtuu

Ks. Shier, 2001

Pedagoginen dokumentointi
ponnistaa positiivisesta.

TOIMIJUUS

Osaan

Voin

Haluan

Kykenen

Ks. Jyrkämä, 2007

Pedagogisen dokumentoinnin muotoja ryhmän tasolla

- Päiväkirja, esim. ryhmän blogi
 - ryhmän taso: jakaminen, muistin apuväline, tiedottaminen
- Lapsen kasvunkansio / portfolio
 - henkilökohtainen taso: ymmärrys, tavoitteet ja saavutukset, osallisuus, onnellisuus, sitoutuminen, oppimisprosessit
- Toiminnan tutkiva dokumentointi: Mitä täällä tapahtuu? Mikä mietityttää?
 - ryhmän taso ja henkilökohtainen taso: ilmiöt, puheenaiheet, leikit jne.
 - Projektien etenemisen dokumentointi
 - työkalu: arviointi, suunnittelu, kehittäminen
 - henkilökohtainen ja ryhmän taso: jakaminen, muistin apuväline, tiedottaminen, arviointi, suunnittelu, kehittäminen
- Projektikoosteet
 - ryhmän taso: jakaminen, muistin apuväline, tiedottaminen, arviointi, suunnittelu, kehittäminen
 - yhteiskunnan taso: varhaiskasvatuksesta tiedottaminen, asenteisiin vaikuttaminen

ESIM.
MUISTIINPANOT
VALOKUVAT
VIDEOT
AJATUSKARTAT
LOMAKKEET
HAASTATTELUT
ÄÄNITTEET
KASVUNKASIOT
BLOGIT
FACEBOOK-SIVUT
WHATSAPP-RYHMÄT
NÄYTTELYT
JNE.

Pedagogisessa dokumentoinnissa on kolme tasoa:

Lapsi ja huoltajat

Lapsiryhmä

Henkilöstö

Jokaisella tasolla pedagogisen dokumentoinnin prosessi on nelivaiheinen:

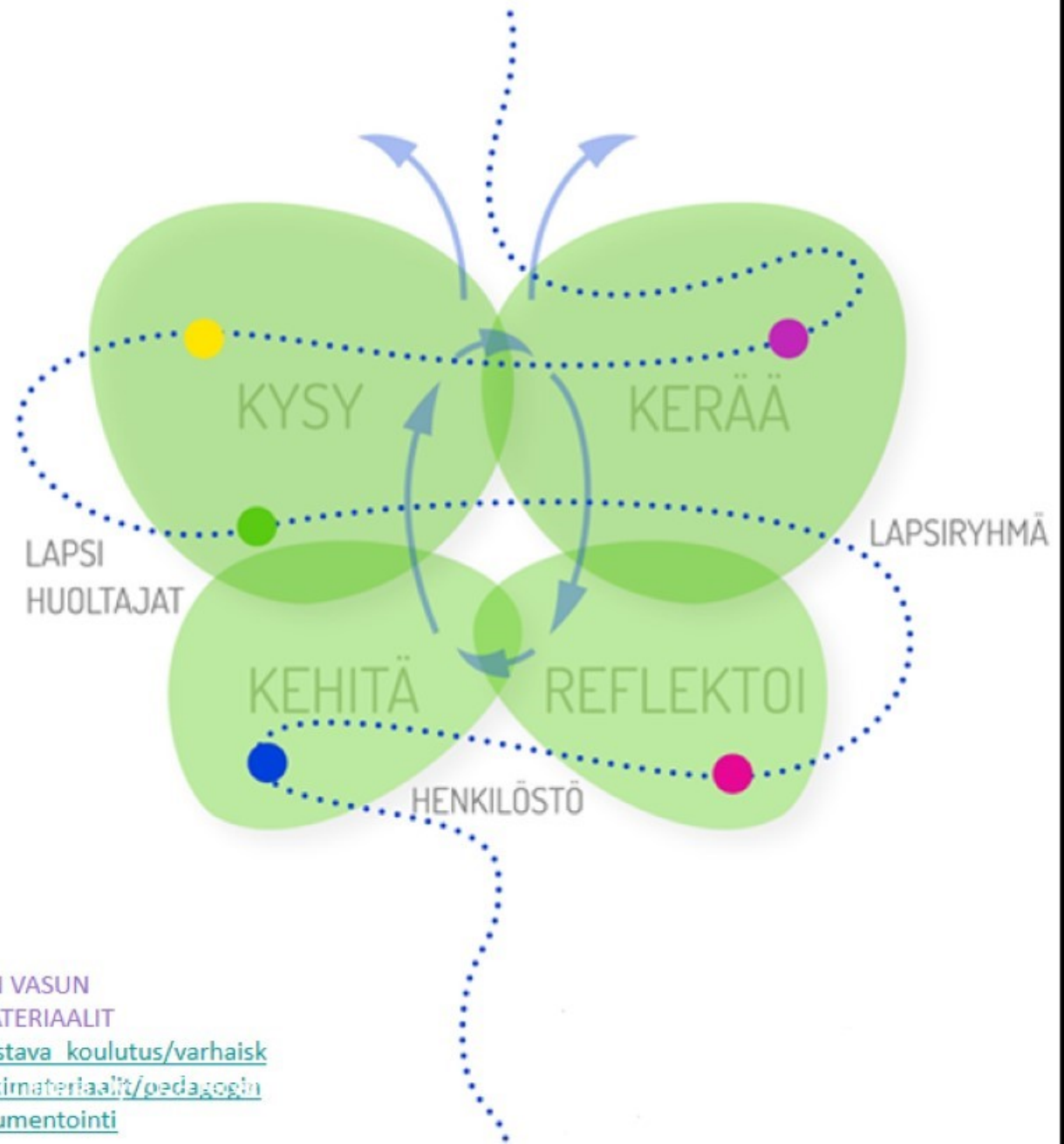
Kysy

Kerää

Reflektoi

Kehitä

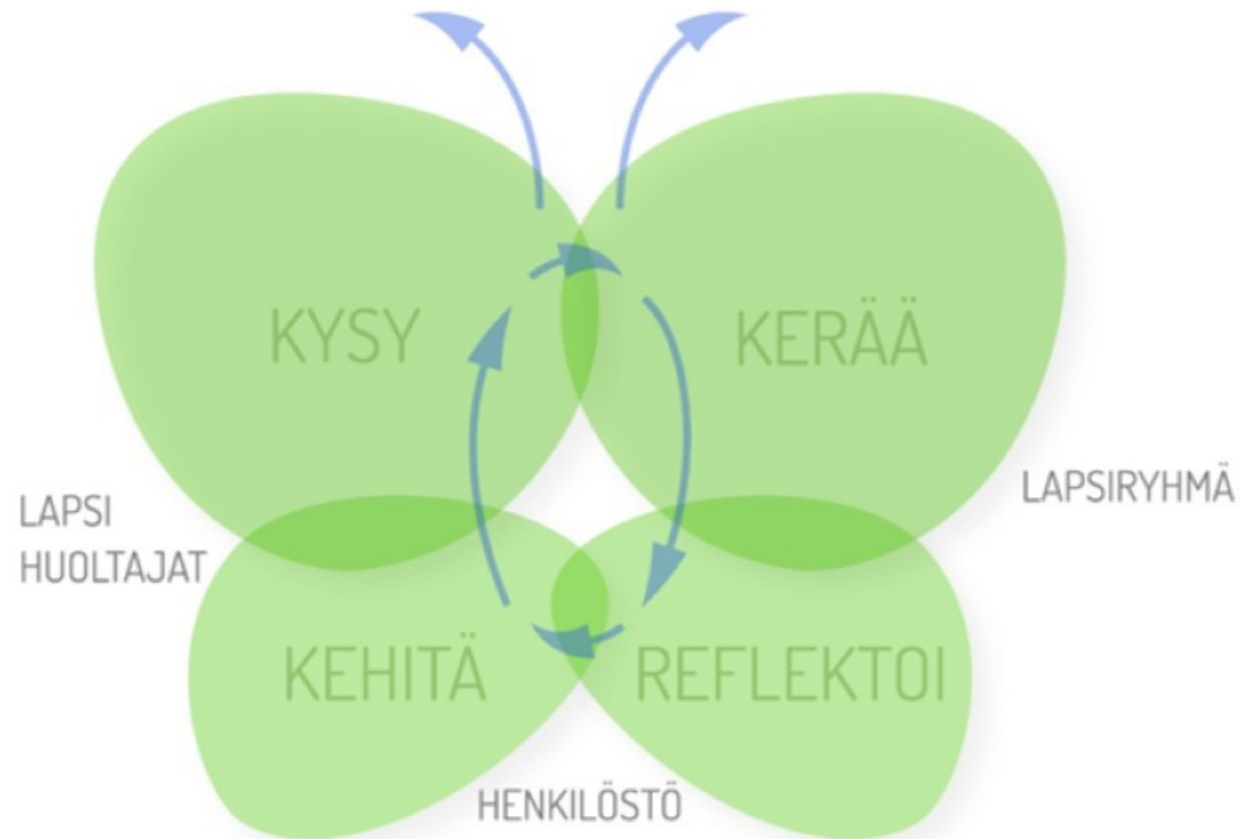
PEDAGOGISEN DOKUMENTOINNIN PROSESSI

OPH:N VASUN
TUKIMATERIAALIT

http://edu.fi/yleissivistava_koulutus/varhaiskasvatusta/koulutuspaikallisenpedagogisen dokumentointi

- 1) **Kysy:** Mihin pedagogisen dokumentoinnin prosessi kohdistetaan? Mitä halutaan tietää? Mihin kysymyksiin etsitään vastauksia?
- 2) **Kerää:** Missä tilanteissa, millä menetelmillä / miten kerätään materiaalia, jonka avulla lähdetään etsimään vastauksia kysymyksiin?
- 3) **Reflektoi:** Suunnitelkaa reflektoinnin paikat arkeen. Milloin? Kuka / ketkä?
- 4) **Kehitä:** Päätetään miten toimintaa kehitetään ja mitä tehdään käytännössä.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU)

- on pedagoginen dokumentti: se on runko, jonka ympärille muu dokumentointi ja toiminta kietoutuu.
- Pedagoginen dokumentointi on toimintaa yhdessä lasten kanssa, myös lapsen vasun tekeminen tapahtuu lapsen kanssa... vähitellen...kehkeytyen
- Perinteisesti lapsen osallisuus omassa VASUprosessissaan on ollut ongelmallista (Alasuutari ja Karila 2010; Paananen ja Lipponen 2015)
 - Miten lapsi muuttuu objektista subjektiksi?

Lapsi / lapset: Varhaiskasvattaja: Muut osallistujat:	Pvm.
Miten menee ja mitä kuuluu?	
Toiminnan kohokohdat edellisen keskustelun jälkeen:	
Mitä haluaisit tehdä? Mitä haluaisit oppia seuraavaksi?	
Miten edetään? (Tarkemmin oppimis- ja toimintasuunnitelmalomakkeeseen.)	

Tuumaustauko

Jokaisen lapsen kanssa kerran kuukaudessa n. 15 min.

➤ Joka päivä yhden lapsen tuumaustauko

➤ Vuodessa n. 10 / lapsi

➤ Pohja lapsen vasuun liittyvään lapsen näkemysten selvittämiseen ja lapsen vasun toteutumisen arviointiin

Miten menee ja mitä kuuluu?

Toiminnan kohokohdat edellisen keskustelun jälkeen?

Mitä haluaisit tehdä?

Mitä haluaisit oppia seuraavaksi?

Miten edetään?

Lapsi:

Lomakkeen täytti(vät):

Pvm.

Mitä lapsi leikkii / touhuu / tekee mielellään?
Mistä lapsi tykkää erityisesti?
Mistä lapsi ei tykkää / mitä hän pelkää / välttää / varoo?
Lapselle tärkeitä ihmisiä / leluja / kirjoja / lauluja / loruja / paikkoja?
Ideita / toivomuksia / johtopäätöksiä: Mitä käytännössä tehdään?

Lapselle tärkeät asiat –lomake

Pienempien / tukea tarvitsevien lasten
vanhempien haastattelulomake ja
varhaiskasvattajan havainnoinnin apuväline

- Mitä lapsi leikkii / touhuu / tekee mielellään?
- Mistä lapsi tykkää erityisesti?
- Mistä lapsi ei tykkää / mitä hän pelkää / välttää / varoo?
- Lapselle tärkeitä henkilöitä / leluja / kirjoja / lauluja / loruja / paikkoja?
- Ideita / toivomuksia / johtopäätöksiä: Mitä käytännössä tehdään?

Projektityöskentelyn suunnittelu

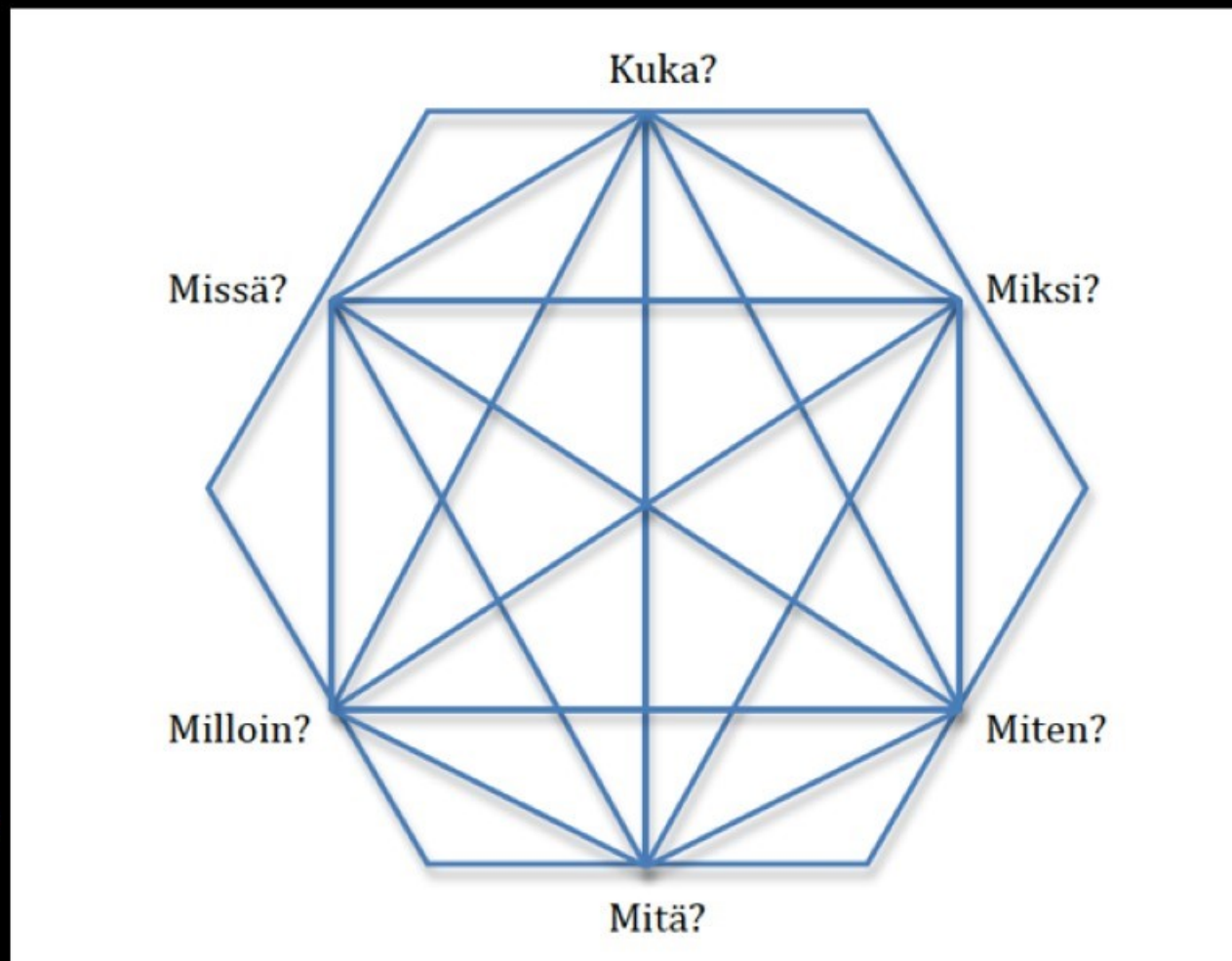
Suunnittelutimantti:

Tavoitteet, tekijät,
ajankäyttö, tilat,
menetelmät,
materiaalit + välineet?

(Rusanen, Kuusela, Rintakorpi,
Torkki 2014)

Teema?

Pedagogisen dokumentoinnin suunnitelma?

Jotta pedagoginen dokumentointi toteutuu käytännössä,
sille on tehtävä talo- ja tiimikohtainen suunnitelma.

Mitä valintoja teidän yksikössänne tehdään?
Miten ne toteutetaan lapsiryhmissä?

MITÄ? MIKSI? MITEN? MILLOIN? MITEN USEIN? KUKA / KETKÄ?

Miten huomioidaan

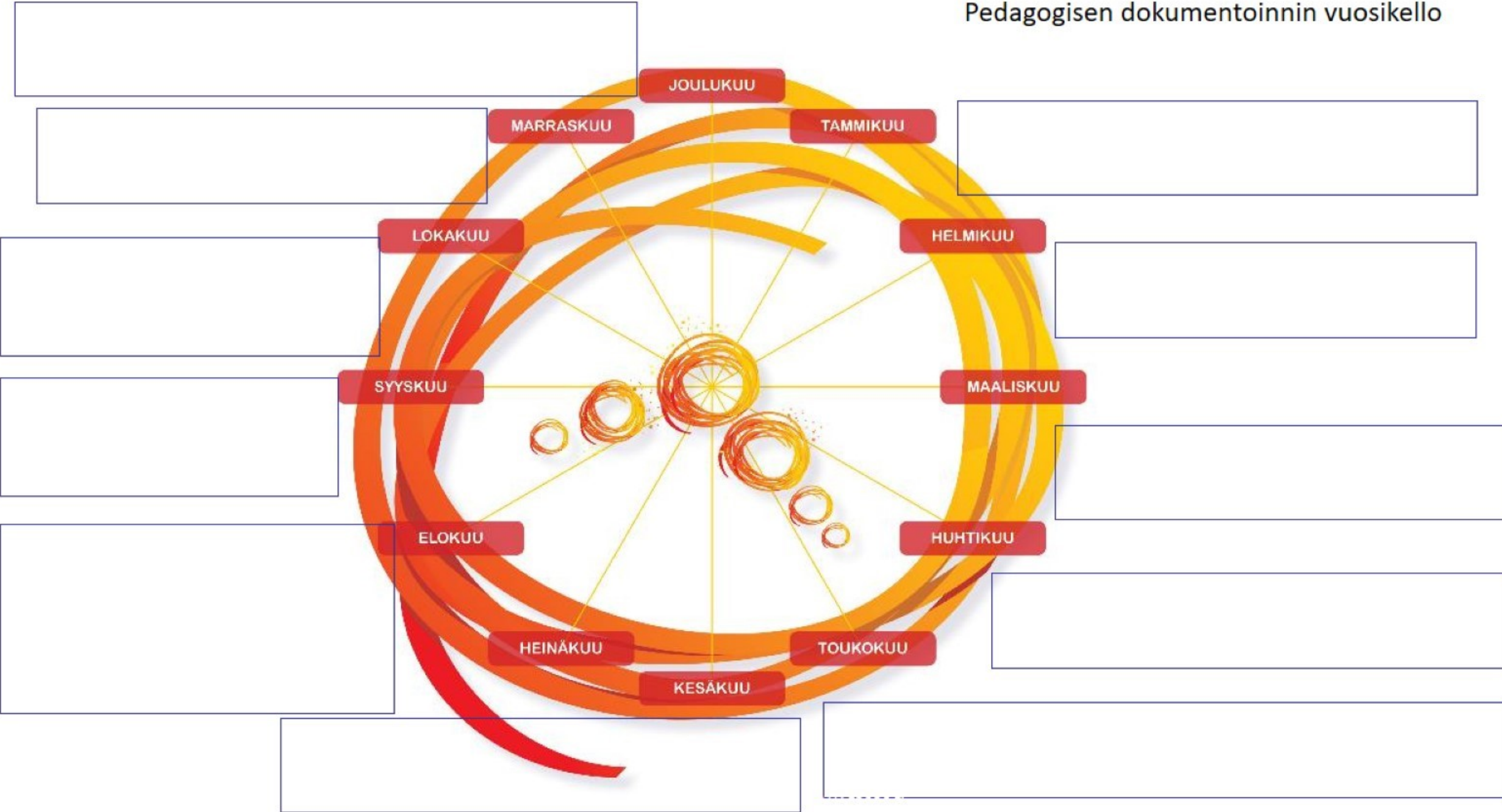
LAPSEN ja HUOLTAJIEN TASO? LAPSIRYHMÄN TASO? HENKILÖSTÖN TASO?

(ks. lisää http://edu.fi/yleissivistava_koulutus/varhaiskasvatus/vasu2017tukimateriaalit/pedagoginen_dokumentointi)

Pedagogisen dokumentoinnin suunnitelmassa huomioitavaa mm.

- Konkreettiset välineet + tilat
- Mitä, mihin tallennetaan, miksi?
 - Mitä näytille? Miksi?
 - Sähköiset ympäristöt
- Miten jaetaan, kenelle, mitä, miksi?
- Ajallinen organisointi --- SAK-aika
- **Pedagoginen johtajuus!**

Pedagogisen dokumentoinnin vuosikello

OPH:N VASUN TUKIMATERIAALIT; Pedagoginen dokumentointi:

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/pedagoginen-dokumentointi>

Salassapito ja tietosuoja (UUSI!)

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/salassapito-ja-tietosuoja-varhaiskasvatuksessa>

VÄITÖSKIRJA Kati Rintakorpi (2018):

**VARHAISKASVATUKSEN TALLENTAMISESTA
KOHTI PEDAGOGISTA DOKUMENTOINTIA**

<http://urn.fi/URN:ISBN:ISBN%20978-951-51-3966-5>

**PEDAGOGISEN DOKUMENTOINNIN
VERKKOKURSSI**

<http://koulutuspalveluillusia.fi/verkkokurssi.html>

PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI PERHEPÄIVÄHOIDOSSA

<https://youtu.be/CNQuy-q28LY>

TÄÄ ON MEIDÄN MAAILMA!

Pedagoginen dokumentointi varhaiskasvatuksessa
Rintakorpi & Vihmari-Henttonen, 2017
(Lasten Keskus)